

ISSN 1311-8544

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ЦЕНТРАЛНА БИБЛИОТЕКА
СЪВЕТ ЗА ЧУЖДЕСТРАННА БЪЛГАРИСТИКА

БЪЛГАРИСТИКА BULGARICA

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

20/2010

СОФИЯ•2010

АКАДЕМИЧНО ИЗДАТЕЛСТВО „МАРИН ДРИНОВ“

ПОЛСКИ
ИНСТИТУТ
СОФИЯ

Редакционната колегия изказва изключителна благодарност на Полския институт в София, с чиято финансова подкрепа се осъществява книжка 20 на списание „Българистика|Bulgarica“.

На корицата: Св.св. Кирил и Методий, стенопис на Захари Зограф от 1848 г., Троянски манастир.

Редактор: ст.н.с. дфн Анисава Любенова Милтенова

Съставители: ст.н.с. дфн Анисава Любенова Милтенова,
ст.н.с. д-р Никола Рачев Казански, Емилия Якова Волева

© Централна библиотека на БАН, 2010

Адрес на редакцията:

Българска академия на науките

Съвет за чуждестранна българистика

ул. „15 ноември“ 1, София 1040, Бюлетин „Българистика“

Анисава Милтенова,

тел. (+359-2) 989 84 46 / 383, 384, факс: (+359-2) 986 25 00

E-mail: anmilten@bas.bg; bulgarist2@cl.bas.bg

© Велина Богданова Мавродинова, художник, 2010

ISSN 1311-8544

BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
CENTRAL LIBRARY
COUNCIL FOR BULGARIAN STUDIES ABROAD

BULGARIAN STUDIES BULGARICA

INFORMATION BULLETIN

20/2010

SOFIA•2010
MARIN DRINOV ACADEMIC PUBLISHING HOUSE

The editors would like to express their special gratitude to the Polish Institute in Sofia for the generous financial support of the issue 20 of the journal „Българистика |Bulgarica“.

On the cover: Sts. Cyril and Methodius, fresco by Zahari Zograf from 1848, Troyan monastery.

Editor: Assoc. Prof. Anisava Lyubenova Miltenova, PhD

Compiler: Assoc. Prof. Anisava Lyubenova Miltenova, PhD,
Assoc. Prof. Nikola Rachev Kazanski, PhD, Emiliya Yakova Voleva

© Central Library of BAS, 2010

Council for Bulgarian Studies Abroad
Bulgarian Academy of Sciences
Bulgarica, Information Bulletin
Address: 1, 15 Noemvri Str., Sofia 1040
Anisava Miltenova, tel. (+359-2) 989 84 46 /383, 384, fax: (+359-2) 986 25 00
E-mail: anmilten@bas.bg; bulgarist2@cl.bas.bg

© Velina Bogdanova Mavrodinova, cover designer, 2010

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

УВОДНИ ДУМИ	9
Анисава Милтенова	9
БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА	13
Книги 2009—2010 г.	14
Съст. Емилия Волева	
Научна периодика 2009—2010 г.	28
Съст. Емилия Волева	
ДИСЕРТАЦИИ	37
Съст. Никола Казански	
НАУЧНИ ФОРУМИ	41
Съст. Никола Казански	
ХОРИЗОНТИ	45
Ян Страдомски — Палеославистични и кодикологични изследвания в Катедрата по българска и македонска филология към Ягелонския университет в Краков	45
Иван Петров и Лукаш Мишелски — Палеославистични и фолклорни проучвания в Лодзкия университет	52
Мариола Валчак-Миколайчакова, Изабела Лис-Велгош, Мажанна Кучинска — Палеославистични изследвания в Университета „Адам Мицкевич“ (Познан)	60
НАУЧЕН ЖИВОТ	71
Веска Топалова — Премиера на университетската поредица „История и книжнина“	71
Анисава Милтенова — Международна конференция „Културното наследство на св. св. Кирил и Методий като фактор за единство между югоизточноевропейските страни“	73
Веска Топалова — Десет години департамент по езици, литератури и култури на страните от Черноморския район в Тракийския димокритски университет в гр. Комотини, Гърция	77
Бояна Минчева, Елена Узунова — Национална конференция „Етрополската книжовна школа и културният живот през XVII век в българските земи“	79

ПРОФИЛИ	83
Мариана Манджуля — Георге Михъила на 80 години	83
Екатерина Дикова — Джузепе Дел’Агата на 70 години	90
Веска Топалова — Хараламбос Папастатис на 70 години	95
Елена Каневска-Николова — Михаил Виденов на 70 години	98
Мая Петрова-Танева — In memoriam Игор Шевченко	102
Аксиния Джурова — In memoriam Александар Младенович	106
Мария Йовчева, Лора Тасева — In memoriam. Екатерина Дограмаджиева. Половин век, отдаден на старобългаристиката	108
ОТЗИВИ	115
Станка Петрова — Славянски ръкописи от български произход в Руската национална библиотека	115
Елена Статева — Studia Balcanica, 27. Щрихи към Балканското средновековие. Изследвания в памет на проф. Николай Кочев	119
Славка Керемидчиева, Ана Кочева — Михаил Виденов. Езикът на града	123
Тинка Костова — Иван Кочев. Българска фонология	128
Лучия Антонова-Василева — Веселка Тончева, Българите от Голо Бърдо, Република Албания. Традиция, музика, идентичност	132
Николета Пътова — Сред текстовете и емоциите на Българското възраждане. Сборник научни изследвания в чест на ст.н.с. I ст. дфн Румяна Дамянова	135
СЪОБЩЕНИЯ	139

C O N T E N T S

PREFACE	9
Anisava Miltenova	9
BULGARIAN LITERATURE	13
Books 2009–2010	14
Comp. by Emilia Voleva	
Periodicals 2009–2010	28
Comp. by Emilia Voleva	
THESES	37
Comp. by Nikola Kazanski	
SCIENTIFIC EVENTS	41
Comp. by Nikola Kazanski	
OUTLOOKS	45
Jan Stradomski – Palaeoslavistic and Codicology Studies in the Department of Bulgarian and Macedonian Philology at the Jagellon University in Krakow	45
Ivan Petrov, Lukasz Michelski – Palaeoslavistic and Folkloric Studies in the University of Łódź	52
Mariola Walczak-Mikolajczakowa, Isabella Lys-Wilkosz, Marzanna Kuczynska – Palaeoslavistic Studies in the Adam Mickiewicz University (Poznan)	60
SCIENTIFIC ACTIVITY	71
Veska Topalova – A Launch of the New University Book Serial „History and Literature“	71
Anisava Miltenova – International Conference „The Cultural Heritage of St. Cyril and St. Methodius as a Factor of Unity between the South-East European Countries“	73
Veska Topalova – Ten Years of the Department of Languages, Literatures and Cultures of the Countries of Black Sea Region at the Democritus University of Thrace in Komotini, Greece	77
Boyana Mincheva, Elena Uzunova – Conference „The Calligraphy-Art School of Etropole in 18 th Century“	79

PROFILES	83
Mariana Manguilea – George Mihaila at 80	83
Ekaterina Dikova – Giuseppe Dell’Agata at 70	90
Veska Topalova – Charalambos Papastatis at 70	95
Elena Kanevska-Nikolova – Mihail Videnov at 70	98
Maya Petrova – In memoriam Ihor Ševčenko	102
Aksinia Dzhurova – In memoriam Alexandar Mladenovič	106
Maria Yovcheva, Lora Taseva – In memoriam. Ekaterina Dogramadzhieva Half of the Century devoted to the Old Bulgarian Studies	108
 REVIEWS	 115
Stanka Petrova – Slavonic Manuscripts of Bulgarian Origin in the Russian National Library	115
Elena Stateva – Studia Balcanica, 27. Outlines to the Balkan Middle Ages. Studii in Memory of prof. Nikolai Kochev	119
Slavka Keremidchieva, Ana Kocheva – Mihail Videnov. The Language of the City	123
Tinka Kostova – Ivan Kochev. Bulgarian Phonology	128
Luchia Antonova-Vasileva – Veselka Toncheva. Bulgarians from Golo Bardo, Republic of Albania. Traditions, Music, Identity	132
Nikoleta Patova – Among the Texts and Emotions of the Bulgarian National Revival. Collection in Honour of prof. Romyana Damyanova	135
 ANNOUNCEMENTS	 139

даден поредният том от серията²². От 2009 г. *Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne* ще бъдат издавани само в Краков като годишник.

Тъй като настоящата публикация има ограничен размер, в нея не е включен списък на многобройните медиевистични и българистични публикации на членовете на Катедрата. Интересуващите се препращаме към сайта на Института по славянска филология на Ягелонския университет²³.

През изминалите години много плодотворно сътрудничество свързваше преподавателите от Катедрата с други краковски медиевисти: украинисти (Ришард Лужни, В. Витковски, А. Фаловски, А. Болек, В. Мякишев); сърбисти (Дорота Гил) и с вилненските слависти Сергей Темчинас и Надежда Морозова. Но през цялото време, от далечната докторска дисертация на Куйо Куев²⁴ до ден днешен, най-важно е тясното сътрудничество между краковските и българските колеги медиевисти.

Ян Страдомски (Краков)

Палеославистични и фолклорни проучвания в Лодзкия университет

В този кратък обзор са представени преди всичко основните насоки на дейността на специалност „Палеославистика и народна култура“ към Катедрата по южнославянски филологии на Лодзкия университет. Като библиографски данни в края на прегледа се посочват предимно публикации с монографичен характер, излезли като отделни книги, тъй като цялата библиография на сътрудниците от Лодз е твърде голяма (вж. www.slavica.uni.lodz.pl).

Самата специалност съществува формално от 2007 г. и се ръководи от проф. Георги Минчев. В момента в специалността работят още двама доктори българисти с научно-преподавателски задължения (д-р Малгожата Скворонек и д-р Иван Петров) и един преподавател по словенски език (до септември 2009 г. — магистър Александър Криж, а от октомври — магистър Йаня Волмайер). В специалността подготвят своите докторски дисертации трима докторанти, двама от които са българисти — Каролина Кшешевска и Лукаш Мишелски.

²² KWSS t.4, red. M. Kuczyńska, W. Stępnia-Minczewska, J. Stradomski, Kraków, 2009.

²³ <http://www.filg.uj.edu.pl/ifs/index.html>

²⁴ К. М. Куев, *Konstantyn Kostenecki w literaturze bułgarskiej i serbskiej*, Kraków, 1950 [=Biblioteka Studium Słowiańskiego UJ, Seria A, Nr 5].

Тук е мястото да се отбележи, че палеославистичната и фолклористичната проблематика — като основни, отразени в самото название на специалността научни области — бяха в центъра на вниманието на лодзките българисти и слависти още преди формалното разделение на организационни звена в съществуващата от 1995 г. катедра. Като най-важни разработвани теми бихме искали да споменем преди всичко за онези, свързани с проблематиката, засягаща развитието на ораторските жанрове през Късното средновековие (преди всичко българските дамаскини). През 2004 г. в Лодз се състоя научна конференция, организирана от цялата Катедра по южнославянски филологии, на която дамаскинарската проблематика беше представена и обсъдена от различни гледни точки: като феномен на книжовно творчество на южните славяни; като обект на текстологични проучвания; като преходен етап в развитието на езиковата система от среднобългарски към новобългарски период; като сравнение с други подобни книжовни феномени от времето на Късното средновековие и барока в южнославянските литератури. Материалите от конференцията бяха публикувани във втори брой на издаваното от катедрата списание „Южнославянски научни свезки“, а дамаскинарската проблематика е широко застъпена в монографичните студии на всички лодзки палеослависти.

Трябва да се подчертае, че лодзките палеославистични изследвания в областта на текстологията на старите славянски текстове по принцип се опират на интердисциплинарно и излизащо извън рамките на тесния националистически дискурс (в рамките на славянската православна общност) разбиране на спецификата на средновековното книжовно наследство. Всички анализирани български явления се сравняват с подобни процеси във византийската, сръбската и руската литература, тъй като смятаме, че само по този начин може да се разбере значението и ролята на словото и книжовната дейност на средновековните славяни. Търсенето на изкуствени граници и затварянето в рамките на една национална (в случая — българска) култура смятаме за голяма методологическа грешка, водеща до стереотипно и анахронично разбиране на анализираните феномени. От друга страна, смятаме, че палеославистичните изследвания по принцип трябва да бъдат интердисциплинарни и наднационални. Едно кодикологично или палеографско проучване изисква езиковедски анализ на старите текстове; едно текстологично изследване не може да се откъсне от литургическата или библейска проблематика; литературният анализ на стар славянски текст трябва да използва знанието (а понякога и методите) на историята на изкуството или фолклористиката.

Тези методологически предпоставки насочват научните интереси на членовете на специалността към такива важни и сложни книжовни феномени като: псевдоканоничните текстове, изследователското внимание към които

от няколко години се концентрира върху апокрифната книжнина на южните и — по-общо — православните славяни. В рамките на тази проблематика в нашата специалност в момента се реализира изследователски проект, финансиран от полското Министерство на науката и висшето образование *Дигитален корпус на славянските старозаветни апокрифни текстове. Палеография, текстология, кодикология* (NN 103 196635). Основната цел на проекта е да се подготви електронен каталог (с възможност за бързо и многопластово търсене), съдържащ подробна информация за старозаветни персонажи, мотиви и отделни произведения или цикли, разпръснати по южно- и източнославянски ръкописи в няколко държави. За реализация на тази цел вече бяха проведени научни командировки в България, Русия, Полша, Чехия и Австрия, планирана е работа в библиотеките и книгохранилищата в Сърбия, Македония, Румъния, Италия и други страни. Трябва да се отбележи, че за момента такава база данни липсва, а съществуващите каталози, изготвени и публикувани предимно в края на XIX или началото на XX век, са библиографска рядкост и същевременно са неактуални и непълни.

Във връзка с апокрифната тематика в Лодз бяха проведени две научни интердисциплинарни конференции, обединени под общото название *Biblia Slavorum Apocryphorum*. Първата (2006 г.) бе посветена на старозаветните апокрифи, втората (2009 г.) — на новозаветните. И в двете конференции взеха участие както известни, така и млади изследователи от Полша, България, Русия, Италия и други държави, а материалите са публикувани в научни списания и отделен том. През 2012 г. се предвижда провеждането на трета (и последна) конференция от цикъла, посветена на някои общи проблеми на славянската апокрифна книжнина.

Описаните накратко по-горе методологически предпоставки и принципи определят също и индивидуалната научна работа на членовете на специалността, особено в рамките на текстологични проучвания. Две монографии — хабилитационният труд на Г. Минчев (за функционирането на канонични и псевдоканонични текстове в изкуството и фолклора на балканските славяни) и докторската дисертация на М. Сковронек (за мястото на архангел Михаил в културата на православните балкански славяни) — демонстрират именно интердисциплинарен и комплексен подход към анализираната проблематика, засягаща както писмени извори, така и иконография и устно народно творчество. Струва ни се, че това дава възможност на изследователя да проучи засяганата проблематика в по-широк контекст и да избегне погрешна или тенденциозна интерпретация. Към тези изследвания трябва да се добави още една докторска дисертация, подготвена от д-р Беата Котик и защитена в Катедрата по южнославянски филологии — *Twórczość pisarza bułgarskiego jeroschimonacha Spirydona Gabrowskiego (poł. XVIII w.–*

1824 г.). Работата е посветена на ученика на св. Паисий Величковски — йеросхимонах Спиридон Габровски.

Освен чисто научна дейност членовете на специалността по инициатива на Г. Минчев заедно с други колеги от цялата Катедра, както и с докторантите и студентите от горните курсове, отделят значително внимание на популяризирането в Полша на славянското (преди всичко южнославянско и българско) книжно наследство посредством преводи и публикации, ориентирани към по-широка аудитория. Трябва да се изтъкне, че тази преводаческа дейност не може и не бива да се разглежда единствено като популяризация, тъй като изисква сериозни предварителни проучвания, търсене на съответни текстове и палеографска и езиковедска работа с изворовия материал. Първата антология, посветена на българските светци отшелници, излезе още през 2002 г. и широко се използва в от преподавателите в няколко полски университета. През 2006 г. излязоха две поредни антологии, съдържащи преводи на южнославянски старозаветни апокрифи и на български приказки и народни легенди. И двете издания са придружени с подробен коментар, речник на редки и непознати (специфични за южните славяни) термини и подробен библиографски апарат. В момента се довършват още две антологии: първата е посветена на свети Седмочисленици и съдържа агиографски, богослужбни и легендарни текстове за учениците на св. св. Кирил и Методий, а втората ще съдържа извори за богомилството. Тя се подготвя в сътрудничество с Катедрата по история на Византия към Лодзкия университет и ще предложи двуезично издание на славянски, гръцки и латински извори за средновековните дуалистични учения. Първият том от антологията, в който ще влизат славянски извори: „Беседата на презвитер Козма срещу богомилите“, „Синодикът на цар Борил“ и още няколко български и сръбски средновековни паметника, е в етап на редактиране на текстовете.

Трябва да се отбележи, че преводаческата дейност на специалността не се изчерпва с преводи от български и други южнославянски езици. Под редакцията на Г. Минчев бяха подготвени и издадени преводи на два литургически трактата (един от гръцки, един от руски език), в които се коментира символиката на православното богослужение. Тези издания могат да бъдат полезни за слависти от различни специалности и за всички, които се интересуват от спецификата на православното християнство и както се надяваме, помагат да се разбере по-добре не само ритуала, но и някои богословски принципи, функциониращи в източното християнство и определящи до голяма степен особеностите на българската култура.

Активната преводаческа дейност е станала импулс за още една инициатива, в която участват не само членовете на специалността, а и колеги от други специалности в Катедрата. Става дума за цикъл статии (придружени от коментирани библиографски списъци), посветен на историята на преводи

от църковнославянски и неговите редакции на полски, а също така на различни теоретични и практични аспекти на този специфичен тип преводческа дейност. Първата статия от цикъла, отнасяща се до следвоенния период, е публикувана²⁵. Поредните — посветени на преводи от XIX век и богослужбни текстове, свързани с дейността на Полската автокефална православна църква — в момента се подготвят.

Популяризаторската дейност и научнометодологическите принципи на изследователската дейност намират отражение и в реализирания от 2008 г. съвместен проект на специалността и Катедрата по история на Византия. Проектът включва провеждане на редовни публични лекции, подготвени от преподавателите от двете научни звена и засягащи различни аспекти на функционирането на византийско-славянската общност през Средновековието. Материалите от лекциите ще бъдат издадени в отделен том.

В специалността „Палеославистика и народна култура“ се провеждат също интердисциплинарни проучвания върху славянския фолклор, които са в тясна връзка, от една страна, с изследванията върху средновековната писмена традиция на славяните от *Slavia Orthodoxa*, а от друга — имат пряко отношение към преподаването, тъй като част от проучванията се предлагат на студентите в по-достъпна форма като лекции в рамките на блок от предмети по избор. В този контекст от началото на съществуването на Катедрата по южнославянски филологии лодзките студенти слависти са имали възможност да участват в следните курсове, засягащи палеославистичната и фолклорната тематика (всички водени от Г. Минчев):

- Глаголическа палеография;
- Сакрално пространство на православния храм;
- Духовна култура на православните славяни;
- Народна култура на балканските славяни;
- Средновековни дуалистични ереси (с акцент върху богомилството);
- Славянска митология. Езическият пантеон на славяните.

Споменатите интердисциплинарни изследвания обхващат различни аспекти на феномена „народна култура“ или „народно християнство“, схващани като конгломерат от културни текстове: литературни, фолклорни, иконографски. Фолклорните изследвания обхващат традиционните устни жанрове на народната култура (приказка, легенда, песен), разглеждани във

²⁵ Kawecka, A., Petrov, I., Skowronek, M. *Z problematyki przekładu starej literatury kręgu Slavia Orthodoxa na język polski (cz. 1)*, s. 247–255 + приложение – *Materiały do bibliografii powojennych przekładów starej literatury kręgu Slavia Orthodoxa na język polski*, s. 256–273, [в серия:] *Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne*, t. 4, red. – M. Kuczyńska, W. Stępnia-Minczewska, J. Stradomski, Kraków, 2009.

връзка с взаимоотношенията им с жанровете на „високата“ средновековна, предвъзрожденска и възрожденска литература. Членовете на специалността са участвали и участват в няколко издателски проекта, свързани с публикуването на полски преводи на български приказки и легенди.

Трябва да се подчертае също така, че изследванията върху традиционната българска култура имат не само диахронен, но и съпоставителен характер: българският фолклорен материал се разглежда в общославянски контекст. Този подход намира отражение в погответите под ръководството на Г. Минчев две докторски дисертации. Не е маловажно да се спомене също така, че избраните теми засягат проблеми, фрагментарно или въобще неизследвани в полската и българската етнология и фолклористика, затова върху тях ще се спрем по-подробно.

Темата на дисертацията на магистър Каролина Кшешевска е *Reminiscencje eposu zwierzęcego w folklorze i literaturze polskiej i bułgarskiej w oparciu o analizę typu bajkowego AT 130 „Zwierzęta w chacie“*. Работата има характер на пространна сравнителна студия върху българските и полски варианти на приказката, означена в каталога на Аарне-Томпсън с номер 130 (*Animals In Exile*; на полски: *Zwierzęta w chacie*; на български: *Домашните животни прогонват вълци/разбойници*). Предмет на изследване е приказката, схващана като традиционен орален наратив. В групата „приказки за животни“ се срещат, от една страна — наративи, свързани с езоповата традиция, но с редуциран морал в сравнение с литературните източници, а от друга — остатъци от древния животински епос, включващи приказки с основен герой трикстер и намиращи се на границата между приказката за животни и вълшебната приказка. Типът *Домашните животни прогонват вълци/разбойници*, познат в българската и полската фолклорна традиция, обикновено се разглежда като реминисценция на древния животински епос. В работата на К. Кшешевска се анализират както публикувани в Полша и България варианти на приказката, така и непубликувани български варианти. Важно е да се спомене, че авторката привлича като съпоставителен материал и произведения на художествената литература, където мотивът *Животни прогонват разбойници* е разработен с изразните средства на друг културен код.

Втората докторската дисертация е на Лукаш Мишелски. Тя е посветена на влиянието на древния близначен култ към слънцето и месечината върху различни от жанрова гледна точка фолклорни текстове, развиващи мотива за т.нар. „слънчева женитба“. И тази работа има съпоставителен характер: авторът привлича за сравнение български, сръбски, полски и източнославянски материал. Слънцето и Месецът като одушевени същества — демурзи — заемат важно място в славянския митологичен „образ на света“. Докторската дисертация е посветена на някои аспекти на соларния култ в

опозиция на лунарния, а методът на изследване, както вече бе споменато, е функционално-съпоставителен и интердисциплинарен. Изворовият материал се групира основно около фолклорни текстове (легенди, предания, песни, меморати), но също така и литературни произведения, където могат да се открият следи от соларен или лунарен култ. В научната литература съществуват изследвания, засягащи някои страни на близкия култ в митологичния образ на света при славяните, но това са по-скоро наблюдения от общ характер. Работата ще бъде опит за по-пълен преглед и анализ на съществуващия корпус текстове и реконструкция на първични народни вярвания и представи, както и връзката им с художествената литература.

Общият хронологичен списък на всички палеославистични публикации и конференции в Катедрата по южнославянски филологии на Лодзкия университет²⁶, споменати в нашия преглед, е следният:

Публикации:

- *Ziemscy aniołowie – niebiańscy ludzie. Anachoreci w bułgarskiej literaturze i kulturze*, wybór i wstęp G. Minczew, Wydawnictwo Orthdruk, Białystok, 2002;
- Minczew, G. *Święta księga – ikona – obrzęd. Teksty kanoniczne i pseudokanoniczne a ich funkcjonowanie w sztuce sakralnej i folklorze prawosławnych Słowian na Bałkanach*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2003;
- *Apokryfy i legendy starotestamentowe Słowian południowych*, wybór i red. G. Minczew, M. Skowronek, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2006;
- *Złota moneta za słowo. Bułgarskie bajki i legendy ludowe*, wybór i wstęp G. Minczew, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2006;
- Symeon z Tessaloniki, *O świątyni Bożej*, przeł. A. Maciejewska, red. G. Minczew, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2007;
- Beniamin, abp Niżnego Nowogrodu i Arzamasu, *Nowe Tablice czyli o cerkwi, liturgii, nabożeństwach i utensyliach cerkiewnych (wybór)*, przeł. I. Petrov, red. G. Minczew, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2007;
- Skowronek M., „Świat cały ma Cię za obrońcę”. *Michał Archanioł w kulturze Słowian prawosławnych na Bałkanach*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2008;
- *Biblia Slavorum Apocryphorum. Novum Testamentum*, red. G. Minczew, M. Skowronek, I. Petrov, Wydawnictwo „Piktor”, Łódź, 2009;

²⁶ Формалното обособяване на специалност „Палеославистика и народна култура” в рамките на Катедрата настъпи през м. март 2007 г.

- *Siedmiu Świętych Meżów – Apostołowie Słowian i ich Uczniowie*, red. M. Skowronek, G. Minczew, Kraków (под печат);
- Минчев, Г. *Текст и обред*, София (под печат);

Конференции:

- „Między Wschodem a Zachodem. Proza retoryczno-kaznodziejska w krajach południowosłowiańskich“, Лодз, 23–24 април 2004 г. Материалите са публикувани в: „Południowosłowiańskie Zeszyty Naukowe. Język – Literatura – Kultura“, 2/2005. *Homiletyka*;
- „Biblia Slavorum Apocryphorum. I. Vetus Testamentum“, Лодз, 19–21 октомври 2006 г. Материалите са публикувани в: „Fundamenta Europaea“, fasc. VI–VII, rocznik IV, 2007; „Południowosłowiańskie Zeszyty Naukowe. Język – Literatura – Kultura“, 4/2007;
- „Biblia Slavorum Apocryphorum. II. Novum Testamentum“, Лодз, 15–17 май 2009 г. Материалите са публикувани в: *Biblia Slavorum Apocryphorum. Novum Testamentum*, red. G. Minczew, M. Skowronek, I. Petrov, Wydawnictwo „Piktor“, Łódź, 2009.

Накрая трябва още да се спомене за две лодзки езиковедски работи, които, макар че не бяха подготвени в рамките на специалност „Палеославистика и народна култура“, са посветени на диахронни процеси в българския език и анализират средновековен писмен материал от лингвистична гледна точка. Те са публикувани като монографии на базата на защитени докторски дисертации. Първата (на И. Петров) е посветена на изразяването на полипредикативните структури в развитието на българския език²⁷, а втората (на А. Кавецка от специалност „Езикознание“ на Катедрата) — на изразяването на категорията определеност/неопределеност в развитието на българския и на сръбския език²⁸.

Иван Петров и Лукаш Мишелски

²⁷ Petrov, I. *Wyrażanie struktur polipredykatywnych w rozwoju języka bułgarskiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2007.

²⁸ Kawecka, A. *Określoność/nieokreśloność w rozwoju języka bułgarskiego i serbskiego*, Wydawnictwo „Piktor“, Łódź, 2009.